

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำสหภาพยุโรป โทร. (๓๒๒) ๖๖๐๖๐๖๙

โทรสาร. (๓๒๒) ๖๗๒๖๔๓๗ E-mail : agrithai@agrithai.be

ที่ ๐๕๐๐๘/ ๙๗

วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง สหภาพยุโรปไม่อนุญาตใช้ฟอร์มาลดีไฮด์ (Formaldehyde) เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้วย สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำสหภาพยุโรป ได้จัดทำรายงานข่าวสารด้านการเกษตรสหภาพยุโรป เรื่อง สหภาพยุโรปไม่อนุญาตใช้ฟอร์มาลดีไฮด์ (Formaldehyde) เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ เพื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางเว็บไซต์ให้สาธารณชนทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันของนโยบายด้านการเกษตรและอาหารของสหภาพยุโรป

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำสหภาพยุโรป ขอสรุปสาระสำคัญของรายงานข่าวสารด้านการเกษตรสหภาพยุโรปดังกล่าว ดังนี้

๑. ฟอร์มาลดีไฮด์ (Formaldehyde) เป็นสารเคมีที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ด้านการแพทย์ เพื่อคงสภาพร่างกายไม่ให้เกิดการเน่าเปื่อย รวมทั้งในอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระจก สี และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด นอกจากนี้ สารดังกล่าวยังใช้ในภาคเกษตร เพื่อผลิตสารป้องกันต้นไม้จากโรค ฆ่าเชื้อราในดิน และป้องกันผลผลิตทางการเกษตรจากความเสียหายในช่วงการขนส่งและการเก็บรักษา อย่างไรก็ตาม ฟอร์มาลดีไฮด์เป็นสารที่มีความอันตราย ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้งานให้เกิดอาการระคายเคืองตา จมูก ทางเดินหายใจ รวมทั้งระบบร่างกายต่าง ๆ และอาจก่อให้เกิดโรคมะเร็ง หากได้รับสารดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

๒. สหภาพยุโรปใช้สารฟอร์มาลดีไฮด์เป็นสารกันเสียในอาหารสัตว์ เพื่อป้องกันและกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชื้อ Salmonella Enteritidis เป็นระยะเวลามากกว่า ๒๐ ปี อย่างไรก็ตาม สหภาพยุโรปได้ปรับปรุงกฎระเบียบว่าด้วยการจำหน่ายและใช้ผลิตภัณฑ์ฆ่าแมลง (Biocidal Product Regulation (EU) ๕๒๘/๒๐๑๒) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ส่งผลให้ฟอร์มาลดีไฮด์ถูกจัดประเภทเป็นสารยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ (antimicrobial decontamination) ซึ่งต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายระเบียบว่าด้วยสารเสริมในอาหารสัตว์ (Feed Additive Regulation (EC) No ๑๘๓๑/๒๐๐๓) ทั้งนี้ ระเบียบดังกล่าวกำหนดช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านจนถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

๓. ในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่าน สหภาพยุโรปยังไม่มี ความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบดังกล่าว โดยบางประเทศ เช่น โปแลนด์ และสเปน ได้สั่งให้ยกเลิกการใช้สารฟอร์มาลดีไฮด์ในอาหารสัตว์ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๘ ในขณะที่บางประเทศ เช่น ฟินแลนด์ และสหราชอาณาจักร ยังอนุญาตให้ใช้ได้ชั่วคราวจนกว่าจะมีการตัดสินใจเพิ่มเติมในระดับสหภาพยุโรป อย่างไรก็ตาม เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๐ คณะกรรมาธิการยุโรปได้เสนอร่างกฎระเบียบว่าด้วยการไม่ยอมรับการใช้ฟอร์มาลดีไฮด์เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ โดยได้มีการพิจารณาร่างดังกล่าวในการประชุม Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งประเทศสมาชิกฯ ส่วนใหญ่ให้การสนับสนุน ส่งผลให้สหภาพยุโรปไม่อนุญาตให้ใช้สารฟอร์มาลดีไฮด์เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์

การที่สหภาพยุโรป...

๔. การที่สหภาพยุโรปไม่อนุญาตให้ใช้สารฟอร์มาลดีไฮด์เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ จะกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกฯ เร่งสนับสนุนให้เกษตรกรนำวิธีอื่น ๆ ที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพคนและสัตว์ มาใช้ เพื่อขจัดและควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อจุลินทรีย์ โดยปัจจุบันวิธีการทำให้อาหารสัตว์ปลอดภัย เชื้อจุลินทรีย์ มีดังนี้

๔.๑ การฆ่าเชื้อด้วยความร้อน (heat treatment) เป็นวิธีที่นำวัตถุดิบอาหารสัตว์หรืออาหารสัตว์ผสมผ่านความร้อนที่อุณหภูมิ ๘๐ - ๘๕ องศาเซลเซียสในช่วงแปรสภาพอาหารหรืออัดเม็ด ซึ่งจะช่วยกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ในอาหารสัตว์ อย่างไรก็ตาม วิธีการดังกล่าวไม่สามารถควบคุมการปนเปื้อนในขั้นตอนอื่น ๆ ภายหลังจากกระบวนการฆ่าเชื้อด้วยความร้อนได้ รวมทั้งความร้อนอาจส่งผลต่อสารอาหารหรือเอนไซม์บางชนิด

๔.๒ การเติมกรดอินทรีย์ต่าง ๆ (organic acids) เช่น กรดซิตริก กรดฟอร์มิก กรดโพไฟออนิก และ กรดแลคติก เป็นต้น ในน้ำดื่มหรืออาหารสัตว์ปีก เพื่อเพิ่มการย่อยและการดูดซึมของสารอาหาร เพิ่มสมรรถภาพการเจริญเติบโต รวมทั้งยังช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ในอาหารสัตว์ และระบบทางเดินอาหารสัตว์ปีก

๔.๓ การเติมสารเสริมอื่น ๆ ในอาหารสัตว์ (other additives) เช่น พรไบโอติก โปรไบโอติก เอนไซม์ และน้ำมันหอมระเหย เป็นต้น เพื่อลดเชื้อจุลินทรีย์ก่อโรคในทางเดินอาหารของสัตว์ ทำให้สุขภาพสัตว์ดีขึ้น สร้างภูมิคุ้มกัน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๔.๔ เทคโนโลยีฟินีโอ (Finio Technology) เป็นการผสมผสานระหว่างเทคนิคการฆ่าเชื้อด้วยความร้อน และการเติมกรดอินทรีย์ในอาหารสัตว์ เทคโนโลยีฟินีโอมีประสิทธิภาพในการกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ได้หลากหลาย เช่น การกำจัดเชื้อ S. enterica, E. coli เชื้อ Staphylococcus aureus เชื้อ Enterococcus และเชื้อ Clostridium perfringens เป็นต้น โดยวิธีการดังกล่าวสามารถออกฤทธิ์ได้นานถึง ๑๔ วัน ซึ่งครอบคลุมกระบวนการต่าง ๆ ทั้งในโรงงาน และการขนส่งอาหาร อีกทั้งยังมีประโยชน์ในการทำให้สุขภาพสัตว์ให้ดีขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ รายงานข่าวสารด้านการเกษตรสหภาพยุโรป เรื่อง สหภาพยุโรปไม่อนุญาตใช้ฟอร์มาลดีไฮด์ (Formaldehyde) เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ (ฉบับเต็ม) ปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

(นายชุมเดณี กาญจนเกษร)

ผู้อำนวยการสำนักงานปฏิบัติการเกษตรต่างประเทศ ประจำสหภาพยุโรป

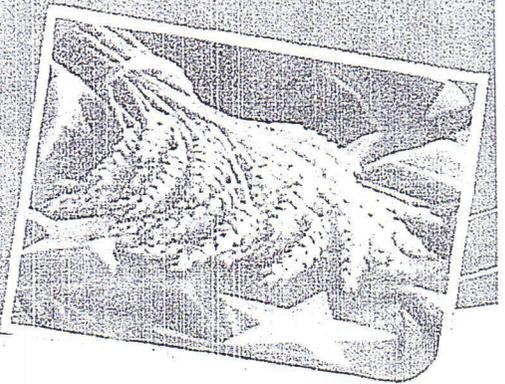
สำเนาเรียน

๑. กรมวิชาการเกษตร
๒. กรมประมง
๓. กรมปศุสัตว์
๔. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๕. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

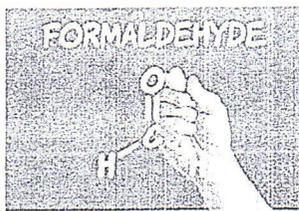
ข่าวสารด้านการเกษตรสหภาพยุโรป

สำนักงานเลขาธิการอาเซียน ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

สหภาพยุโรป ในอนาคต ใช้ฟอร์มาลดีไฮด์ (Formaldehyde) เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์

"ฟอร์มาลดีไฮด์ (Formaldehyde)" หรือมีที่กเรียกทั่วไปว่า "ฟอร์มาลิน (Formalin)" เป็นสารเคมีที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ด้านการแพทย์ เพื่อคงสภาพร่างกายไม่ให้เกิดการเน่าเปื่อย รวมทั้งในอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระดาษ สี และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด นอกจากนี้ สารดังกล่าว ยังใช้ในภาคเกษตร เพื่อผลิตสารป้องกันดินไม่จากโรค ราเชื้อราในดิน และป้องกันผลผลิตทางการเกษตรจากความเสียหาย ในช่วงการขนส่งและการเก็บรักษา อย่างไรก็ตาม ฟอร์มาลดีไฮด์ ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้งานให้เกิด เป็นสารที่มีความอันตรายทางเฉียบพลัน อากาศระคายเคืองตา หายใจ รวมทั้งระบบร่างกายต่าง ๆ และอาจก่อให้เกิดโรคมะเร็ง หากได้รับสารดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

การใช้ฟอร์มาลดีไฮด์ในสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปใช้สารฟอร์มาลดีไฮด์เป็นสารกันเสียในอาหารสัตว์ เพื่อป้องกันและกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชื้อ Salmonella Enteritidis เป็นระยะเวลามากกว่า 20 ปี อย่างไรก็ตาม สหภาพยุโรปได้ปรับปรุงกฎระเบียบว่าด้วยการจำหน่ายและใช้ผลิตภัณฑ์ฆ่าแมลง (Biocidal Product Regulation (EU) 528/2012) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนกันยายน 2556 เป็นต้นไป ส่งผลให้ฟอร์มาลดีไฮด์ถูกจัดประเภทเป็นสารยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ (antimicrobial decontamination) ซึ่งต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสารเสริมในอาหารสัตว์ (Feed Additive Regulation (EC) No 1831/2003) ทั้งนี้ กฎระเบียบดังกล่าวกำหนดช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านจนถึงเดือนกรกฎาคม 2558

สหภาพยุโรปมีระบบความปลอดภัยในอาหารที่แข็งแกร่ง ซึ่งมีส่วนช่วยให้ปัญหาจากเชื้อซัลโมเนลลาลดลงในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม นับจากปี 2557 สหภาพยุโรปพบผู้ป่วยจากเชื้อซัลโมเนลลาเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 โดยมีจำนวนถึง 94,530 คน ในปี 2559 ซึ่งส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากบริโภคไข่หรือผลิตภัณฑ์สัตว์ปีกปนเปื้อนเชื้อ

การที่สหภาพยุโรปตัดสินใจไม่อนุญาตให้ใช้ฟอร์มาลดีไฮด์เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ ทำให้เกิดความกังวลว่าอาจทำให้ปัญหาซัลโมเนลลาในฟาร์มสัตว์ปีกเพิ่มขึ้น และส่งผลกระทบต่อสุขภาพผู้บริโภค แต่สหภาพยุโรปมองว่าสุขภาพแรงงานมีความสำคัญไม่น้อยกว่าความปลอดภัยในอาหารและต้องปกป้องแรงงานจากความเสี่ยงในการเผชิญกับสารก่อมะเร็ง

ในอนาคตสหภาพยุโรปน่าจะเร่งผลักดันให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหันไปใช้ทางเลือกอื่นที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดและควบคุมเชื้อจุลินทรีย์ในอาหารสัตว์ รวมทั้งต้องเป็นทางเลือกที่ปลอดภัย

แม้ว่าช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านกฎหมายผ่านไปแล้ว แต่สหภาพยุโรปก็ยังไม่ได้ตัดสินใจว่าฟอรัมาลดีไฮด์ควรได้รับอนุญาตตามกฎหมายระเบียบว่าด้วยสารเสริมในอาหารสัตว์หรือไม่ เนื่องจากสารดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการควบคุมเชื้อจุลินทรีย์ ประกอบกับหน่วยงานด้านความปลอดภัยอาหารของยุโรป (EFSA) ยืนยันว่าการสารฟอรัมาลดีไฮด์ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพคน สัตว์หรือสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม หากผู้ปฏิบัติงานใช้สารฟอรัมาลดีไฮด์ในระยะยาว ก็สามารถก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้ ซึ่งตามกฎหมายสหภาพยุโรปกำหนดให้ต้องปกป้องคนงานจากความเสี่ยงในการสัมผัสกับสารก่อมะเร็งในที่ทำงาน

ในช่วงที่สหภาพยุโรปยังไม่มีมติชัดเจนในเรื่องนี้ บางประเทศสมาชิก เริ่มยกเลิกการใช้สารฟอรัมาลดีไฮด์ในอาหารสัตว์ตั้งแต่ปลายปี 2558 (เช่น โปแลนด์ และสเปน) อย่างไรก็ตาม บางประเทศสมาชิก ยังคงอนุญาตให้ใช้ได้ชั่วคราว (เช่น ฟินแลนด์ และสหราชอาณาจักร) จนกว่าจะมีการตัดสินใจในระดับสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปตกลงไม่ยอมรับการใช้ฟอรัมาลดีไฮด์ในอาหารสัตว์

เมื่อเดือนกันยายน คณะกรรมาธิการยุโรปได้เสนอร่าง 2560 กฎระเบียบเรื่องว่าด้วย การไม่ยอมรับการใช้ฟอรัมาลดีไฮด์เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ (Draft regulation concerning the denial of authorisation of formaldehyde as a food additive) โดยได้มีการพิจารณาร่างดังกล่าว ในการประชุม Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed ในวันที่ 2560 ธันวาคม 20 โดยมีประเทศสมาชิก จำนวน 26 ประเทศ ให้การสนับสนุนร่างกฎระเบียบฯ ไม่ออกเสียง 1 ประเทศ และคัดค้าน 1 ประเทศ ส่งผลให้ในอนาคตสหภาพยุโรปไม่อนุญาตให้ใช้ฟอรัมาลดีไฮด์เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสหภาพยุโรปให้ความสำคัญกับการปกป้องสุขภาพ และสวัสดิภาพแรงงาน

ในขั้นตอนต่อไป ร่างกฎระเบียบฯ จะถูกนำไปแปล และรับรองโดย คณะกรรมาธิการยุโรป (formal adoption) ก่อนจะประกาศใน EU Office Journal และมีผลบังคับใช้ ต่อไป

ทางเลือกอื่นในการจัดและควบคุมเชื้อซัลโมเนลลาในอาหารสัตว์

การที่สหภาพยุโรปไม่อนุญาตให้ใช้สารฟอรัมาลดีไฮด์เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ จะกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกฯ เร่งสนับสนุนให้เกษตรกรนำวิธีอื่น ๆ ที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพคนและสัตว์มาใช้ เพื่อจัดและควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อจุลินทรีย์ โดยปัจจุบันวิธีการทำให้อาหารสัตว์ปลอดภัยจากเชื้อจุลินทรีย์ มีดังนี้

- การฆ่าเชื้อด้วยความร้อน (heat treatment) เป็นวิธีที่นำวัตถุดิบอาหารสัตว์หรืออาหารสัตว์ผสมผ่านความร้อนที่อุณหภูมิ 80 - 85 องศาเซลเซียสในช่วงแปรสภาพอาหารหรืออัดเม็ด ซึ่งจะช่วยกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ในอาหารสัตว์ อย่างไรก็ตาม วิธีการดังกล่าวไม่สามารถควบคุมการปนเปื้อนในขั้นตอนอื่น ๆ ภายหลังจากกระบวนการฆ่าเชื้อด้วยความร้อนได้ รวมทั้งความร้อนอาจส่งผลต่อสารอาหารหรือเอนไซม์บางชนิด

- การเติมกรดอินทรีย์ต่าง ๆ (organic acids) เช่น กรดซิตริก กรดฟอสฟอริก กรดโพรพิโอนิก และ กรดแลคติก เป็นต้น ในน้ำดื่มหรืออาหารสัตว์ปีก เพื่อเพิ่มการย่อยและการดูดซึมของสารอาหาร เพิ่มสมรรถภาพการเจริญเติบโต รวมทั้งยังช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ในอาหารสัตว์ และระบบทางเดินอาหารสัตว์ปีก

- การเติมสารเสริมอื่น ๆ ในอาหารสัตว์ (other additives) เช่น ทรัปีไบโอติก โพรไบโอติก เอนไซม์ และน้ำมันหอมระเหย เป็นต้น เพื่อลดเชื้อจุลินทรีย์ก่อโรคในทางเดินอาหารของสัตว์ ทำให้สุขภาพสัตว์ดีขึ้น สร้างภูมิคุ้มกัน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- เทคโนโลยีฟินีโอ (Finio Technology) เป็นการผสมผสานระหว่างเทคนิคการฆ่าด้วยความร้อน และการเติมกรดอินทรีย์ในอาหารสัตว์ เทคโนโลยีฟินีโอมีประสิทธิภาพในการจัดเชื้อจุลินทรีย์ได้หลากหลาย เช่น การกำจัดเชื้อ S. enterica, E. coli เชื้อ Staphylococcus aureus เชื้อ Enterococcus และเชื้อ Clostridium perfringens เป็นต้น โดยวิธีการดังกล่าวสามารถออกฤทธิ์ได้นานถึง 14 วัน ซึ่งครอบคลุมกระบวนการต่าง ๆ ทั้งในโรงงาน และการขนส่งอาหาร อีกทั้งยังมีประโยชน์ในการทำให้สุขภาพสัตว์ให้ดีขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

